

Euskal eszena ez da Ipar poloa baina, hala ere, beti izan ditu esploratzaile ausartak. Arriskuaren maitaleak eta esplorazioarekiko mendekotasun puntu bat izan dutenak. Eurek egindako urratsengatik hainbat baso, bidezidor eta amildegi ezagutzen ditugu gaur egun. Antzinako eta atzerriko postaletan ikusitako lekuak badira ere, gure hitzekin eta tresnekin gutxitan zapaldu ditugun lekuak dira.

Arima hirukote bizkaitararren biriketan abenturazaleek arnasten duten oxigeno hori aurki dezakegu. Bertan, aitzindari zaharrak eta arakatzaille gazteak sormen talka batean batu dira. 90eko hamarkadan noise pop eta euskal nortasuna bateratzeko malabaristak izan ziren Ama Say-ko ameslariak. Atzerapen pixka batekin munduarekiko baina izugarritzko aurrerapenarekin gure eszenarekiko, disko bikain bi kaleratu zituen Ortue-llako taldeak.

30 urteren bueltan Ama Sayren motor izandako Ibon eta Gontzal Bilbao anaiek utzitako arrastoa belaunaldi berri bat zapaltzen ari da. Paule Bilbaok, Gontzal Bilbaoren 20 urteko alabak, shoegazea, post rocka eta post punka esploratzen ausartzen den gure lehen erreferentzia musikale-
tako bat bideratzen du.

2018an hasi zen abentura berria. Paule hasiera batean Buenas Tardes, Comandante izeneko beste talde batean jotzen hasi zen. Hortik abiatuta, lehenengo abestiak konposatzen hasi zen. Nahiz eta helburu finkorik ez izan, abesti gehiago sortu zituen eta bere aitari bateriarekin laguntzeko eskatu zion. Handik gutxira,

Josu Gonzalez sartu zen ba-
xuarekin eta power trio for-
matua hartu zuten.

Arimak, edo Paule Bilbaok, “Biluztasunez jantzita” argita-
ratu du aurren. Lan berria osa-
tzen duten sei kantetan zehar,
shoegazearen malenkonia eta
post rockaren espiritu barne-
rakoia batzen dira gure esze-
naren mapan leku berrietara-
ko bideak zabalduz.

“Biluztasunez jantzita” lana
zuzenean aurkeztzen hasia da
Arima taldea. Joan den astean
Berrizko kultur etxean izan
zen eta gaur, maiatzaren 29a,
Tolosako Bonberenean izango
da Abereh taldearekin. Ekai-
naren 5ean, Jimmy Jazzen,
Abereh, Sofa eta Leporarekin
batera, jaialdi bikainean. Eta
hilaren 12an, Gernikako As-
tran, ROrakin batera kontzer-
tua eskainiko dute.

Duela 30 urte ezarritako ko-
ordenatu musikalak araka-
tzen dituen saio berria da Ari-
ma. Gazteen eta nagusien
arteko borroka interesatuak
bezain leloak bultzatzen diren
egun hauetan, Arimak eta
Paule Bilbaok musikaren gar-
bitasunaz baino ez dute hitz
egiten.

**Arimaren musika, gazteen-
tzako musika bezala ikusten
duzu?**

Galdera zaila dela esan deza-
ket. Berez, nire erreferentziak
90eko hamarkadakoak dira.
Nire adineko jendearekin alde-
ratuta, argi dago ez dugula
musika berdina entzuten. Hel-
duekin gehiago lotuko nuke
nire musika. Baina, tira, egon-
go dira ni bezalako musika en-
tzuten duten gazteak, nahiz
eta agian ez horrenbeste.

*«Entzuten dugun
musika izan dugun
heziketaren ondorio
bat izan daiteke.
Agian ez dugu
besterik ezagutu. Ez
dut uste adin kontu
bat denik, baizik eta
jaso dugun
kulturarekin
zerikusia duen
zerbait»*

**Zaharrentzako eta gazteen-
tzako musika dago?**

Ikuspegi kontu bat dela esan-
go nuke; entzuten duenaren
ikuspegiagatik dela uste dut.
Entzuten dugun musika izan
dugun heziketaren ondorio
bat izan daiteke. Agian ez du-
gu besterik ezagutu. Ez dut us-
te adin kontu bat denik, baizik
eta jaso dugun kulturarekin
zerikusia duen zerbait.

**Zure etxean entzundako mu-
sikarekin.**

Bai, noski. Nire kasuan, musi-
ka betidanik entzun dut, gura-
soek betidanik musika jarri
dutelako etxean. Zazpi edo
zortzi urte nituenean bereziki
gogoratzen dut kotxean nin-
doala aitarekin eta Nirvana en-
tzuten geundela. Burua astin-
tzen hasi nintzen pentsatzen

Monika DEL VALLE | FOKU

«Basoetako eta loreetako izakiak gara»

nire aita ez zegoela begira. Is-pilutik begiratzen ari zela iku-si nuenean oso urduri jarri nintzen eta mugitzeari utzi nion. Hori da nire oroitzapena. Gainera, gure etxetik beti mu-gitu izan dira musikariak, etxean lokal bat daukagu eta aitak eta bere taldekideek beti entseatu dute bertan. Beraz, beti izan dut oso harreman es-tua musikarekin, etxetik hasi-ta. Eta bertan hasi nintzen kla-sikoak entzuten.

Gazteen musika, komatxo ar-tean jarrita «gazteen musika» hori, entzuten duzu?

Bai, baina agian gehiago hel-duentzako musika.

Zer uste duzu baxu, gitarra eta bateriaz egindako musika bakeroetan ibiltzen diren gi-zonezko nagusientzako musi-ka baino ez dela pentsatzen dutenei buruz?

Izan daitekeela. Aurretik en-tzundako musika bat da. Bada-go orain musika garaikide bat elektronikan-edo oinarritzen dena, baina ez dut uste egokia denik muga zorrotz bat ipin-tzea erdian aukera biak ezber-dintzeko. Nire ustez, gaur egungo musika egiten dute-nak aurrekoaren bilakaera bat dira eta, ondorioz, ez dut uste horrenbesteko ezberdintasu-nak daudenik.

Zure aita, eta zure bateria, Gontzal Bilbao da, Ama Say taldeko bateria. Nola kudea-tzen duzue familia eta taldea izatea?

Orokorrean nahiko ondo, bai-na jakina, batzuetan zaila da nahitaez aita eta alaba garela-ko eta ondorioz erlazio hori dugulako. Distantziak man-tentzen saiatzen gara eta en-tseatzen ari garenean aurretik egon daitezkeen gatazka fami-

liarrak albo batera uzten ditu-gu. Ondorioz, orokorrean, oso gustura gaude.

Nola sartzen da Josu Gonzalez baxu jotzailea aita-alaben ar-teko oreka horretan?

Josu taldera heldu zenean ai-tak eta biok kanta gehienak bateriako oinarri sendo bate-kin osatuta genituen; beraz, oso erraza izan zen Josu gehi-tzea. Harreman aldetik nik us-te dut hiruren artean oso on-do konpontzen garela, ondo ulertzen dugulako elkar eta,

beraz, gustura gaudela esan genezake.

Arima talde bat da edo Arima Paule Bilbao da?

Berez, nire proiektua da. Nire taldekideei ez diet garrantzia kendu nahi oinarriaren parte direlako, baina konposizioa, letrak eta lan hori guztia nik egiten dut. Orokorrean entse-gu lokalera kanta oso osatuta eramaten ditut. Bertan, hiru-ren artean bateriak eta baxu li-neia bat sartzen dugu, baina normalean melodia aldetik

nik lokalera kanta bukatuta eramaten dut.

Instrumentu guztiak graba-tzeko gai zinateke?

Musikan bateriarekin hasi nintzen. Aitak erakutsi zidan. Baina ondoren gitarrarekin hasi nintzen eta gehiago gus-tatu zitzaidan. Guztia graba-tzeko gai izango ote nintzen? Maketa bat grabatzeko baietz uste dut. Etorkizunari begira beste talde batean bateria jo-tzea ez dut baztertzen.

Zergatik daude musika mun-duan gero eta izen eta abizen gehiago? Bakarlari gehiago daude eta talde gutxiago?

Taldean jotzeak sozializatze bat ekartzen du. Baita taldean lan egiteko beharra ere. Beste pertsonekin izandako harre-manetatik gauza positiboak eta negatiboak jasotzen ditu-zu. Baina gero eta indibidua-listagoak garela uste dut. Ba-karrik lan egiten baduzu arazo gutxiago dituzu eta erabakiak hartzeko ardura guztiz zurea da. Bakartiagoa da, bai, baina errazagoa. Era berean, taldetik jasotzen dituzun gauza asko galtzen dituzu.

Ama Sayren diskoak ezagu-tzen dituzu? Zer da bertatik gehien gustatzen zaizuna? Arimarentzako eragin bat izan dira?

Euskaraz abestea eta euskara-ren eta ingelesaren arteko na-hasketa hori asko gustatzen zait. Ez dakit iraultzaileak izan zirela esateko ematen duen, baina nahasketa hori oso inte-resgarria iruditzen zait. Hori, jorratzen zuten musika estilo-arekin batera, bere garaian oso berritzailea izan zen. Agian ez da zuzenean eragin bat nire-tzako, baina azkenean nire era-ginak nik aitagandik jaso di-

tut. Orain kontrari gertatzen da, orain nik nire eraginak be-rari pasatzen dizkiot.

Erreferentziak aipatuko zeni-tuzke?

Nirvana, Pixies, PJ Harvey eta Sonic Youth etxean jaso ditu-danen artean. Eta nik nire ka-buz aurkitutakoen artean, ga-rrantzitsuenak: Slowdive, My Bloody Valentine, Mogway, Ex-plosions In The Sky... horiek guztiak.

Egun hauetan «Biluztasu-nez jantzita» zure bigarren lana mundura zabaldu du-zu. Zer ezberdintasun ikus-ten dituzu «Metamorpho-sis» lehenengo diskoarekin alderatuta?

Lehenengo diskoa argitaratu nuenean, diskoa guztiz boro-bila ez zela iruditu zitzaidan. Oraindik lana falta zela. Bada-kit sortzailearen gaixotasun antzeko bat ematen duela, baina bai, lehenengo diskoan gauzak falta zirela sentitu nuen. Alde horretatik, biga-rren disko hau osatuago dago, gauza gehiago ditu, baina aldi berean, behar dituen gauzak dira. Nik uste dut eboluzio bat dagoela eta disko helduagoa dela. Bai letretan eta bai soi-nuaren aldetik.

Estudiora guztia bukatuta eroan zenuen?

Disko hau konfinamenduan idazten hasi nintzen. Lokalean sartu eta abestiak idazten hasi nintzen. Udan taldearekin lan egin genuen kanta borobil-tzeko. Estudiora heldu ginene-rako ukitu gutxi batzuk baino ez ziren falta. Nahiko borobil-duta joan zen. Hala ere, estu-dioan Txapekin egon ginen, berak beti sartzen ditu bere ñabardurak eta nabaritu egi-ten da azkenengo emaitzan.

Izkander Fernandez

Konfinamendua sormen artistikoa lantzeko une egokia izan zen?

Konfinamendua pertsonalki emozioen errusiar mendi bat izan zen. Hasiera batean ondo hartu nuen, baina aurrera joan zen heinean, ezjakintasuna gailendu zen eta egoera txarrago batera igaro nintzen. Agian horregatik, ihes egiteko beharra nuelako, deskonektatzeko eta barrukoa azaleratzeko beharra nuelako, arratsaldero lokalean sartu eta konposatzen hasten nintzen.

Berriro Txapekin eta berriro Bonberenean.

Bonberenean etxean bezala gaude. Bi disko eta biak beraiekin grabatu ditugu. Oso erlazio ona dugu. Astebete egon ginen bertan grabatzen, goiz eta arratsalde. Eta batzuetan baita gauz ere. Esperientzia polita, intentsitate askorekin bizi izan genuena, baita urduritasun puntu batekin ere. Azkenerrako ni oso nekatuta nengoen eta azkenengo egunean, ahotsak grabatu behar nitue-nean, amaitzeko behar handia sentitzen nuen.

Ziklo bat. Ideiak, konposatzea, entseatzea, grabatzea eta zuzenean aritzea. Zein da gehien gustatzen zaizuna, eta gutxien?

Gehien, konposatzeko momentu hori. Ideia batetik hasten zarenean eta oso ona dela sentitzen duzunean. Oso momentu berezia da. Jotzea ere izugarri gustatzen zait. Eta gutxien, izapideak. Bulego lana. Orokorrean, antolaketa eremu hori.

Sei kanta. Neurri kuriosoa. Ez da disko bat, ez da EP bat. Zerk erakartzen zaitu neurri horretatik?

Monika DEL VALLE | FOKU

10 edo 12 abestiko disko luze bat argitaratzea inoiz ez dugu pentsatu. Niri abesti gutxiago argitaratzea gustatzen zait baina hori bai, denbora tarte laburragoetan edo tantaka. Bereziki sei izatea ez neukan pentsatuta; hasiera batean bost kanta nituen eta azkenengo momentuan seigarren bat gehitu nion zenbakia boro-biltzeko. Azkenean hamabi hazbeteko binilo batean geratu da.

Nondik datoz zure hitzak idazteko eraginak?

Anari erreferentzia iturri bat da. Martzel Mariskal ere bai. Haren “Azken zakatzak” poesia liburua izugarri gustatzen zait eta inspirazio bat da. Eta agian Nudozurdoren hitzak ere erreferentzia bat dira niretzako.

Eleberriak edo zinema ere bai?

Eleberria bai. Irakurtzen dudana edozein liburu eragin

bihurtu daiteke. Zinema ez horrenbeste. Edo agian ikusten dudana ez dut nire hitzetan horrenbeste islatzen.

Naturatik? Diseinuetan, bide-oklipetan basoa, itsasoa, agertzen dira askotan. Nahi-ta?

Bai. Bilatua da. Irudi eta diseinuak harremana dute eta basoan zentratzen dira. Nik esaten dudana moduan, basoetako eta loreetako izakiak gara. Ku-

tsu malenkoniatsua dute, baina baita erlazioa ere naturarekin, gure sustraiak naturan daudelako eta basoak nolabaiteko kutsu misteriotsua duela. Basoa asko gustatzen zait eta basoak gure musikarekin harreman estua dauka.

Naturak ezkortasunetik ateratzen gaitu?

Natura nahiko neutroa dela esango nuke. Norberak ematen dio esanahia. Orokorrean naturarekin bakean sentitzen naiz eta horregatik dauka gure musikan horrenbesteko garrantzia.

Hitz guztiak zureak dira bat izan ezik; «Ametsen norantzko errealistie».

Alex Uriarte izeneko Gernikako idazle baten olerkia da. Alexek egun baten Gernikako Astran egiten duen “Piztu da Piztia” izeneko irratsaio batera gonbidatu ninduen. Saio guztien amaieran, Alexek berak idatzitako poema musikatu bat erreztatzen du eta gonbidatuari eskaintzen dio. Ni joan nintzen eguneko olerkia pila bat gustatu zitzaidan eta horrela azaldu nion berari. Horrez geroztik lagunak egin ginen eta horregatik, bere poema aukeratu nuen diskoa bukatzeko.

Sara Sozaya, beharrezkoa eta nonahikoa, zure diskoan ere agertzen da.

Egia. “Pentsamenduen biktimak” abestian. Bere lana asko miresten dut eta lagunak izateaz aparte, egiten duen guztia pila bat gustatzen zait. Berarekin komentatu nuen eta baie-tza eman zidan. Oso gustura egon gara batera grabatzen eta emaitza oso polita dela uste dut. Bi ahotsen konbinazioa oso ondo geratu da.